

Kell- e új pártformáció, új névvel a baloldalnak? (6)

Ez nem szubjektív döntés, és akarat kérdése. *Szerintem nem kell!!!* A magyar társadalomban nem történtek olyan gyökeres változások 1989/90-hez viszonyítva, amelyek ezt indokolnák. A hazai baloldali mozgalmak történetében gyakoriak voltak az indokolt névváltozások:

1873-1890 között a monarchista Magyarországon üldözték a munkások, a szocialisták szervezkedését, ezért más-más névvel kísérleteztek.

1890-től 1919 nyaráig Magyarországi Szociáldemokrata Párt (MSZDP) néven működött a párt (közben volt több más baloldali pártalakítási kísérlet is).

1918. novemberben az orosz hadifogságból hazaáramló, az Oroszországi Kommunista (bolsevik) Párthoz kapcsolódó magyar katonák hozták létre a **Kommunisták Magyarországi Pártját (KMP-t)**.

1919 nyarán, a TK idején a két párt egyesült, az összevont szervezet neve: **Magyarországi Szocialista Párt (Szocialista - Kommunista Munkások Magyarországi Pártja) lett.**

1919. augusztus 24-i kongresszuson a szociáldemokrata párt újjászerveződött a régi **MSZDP** néven, ezzel is jelezve: vállalja a múltját, de a TK- t és annak idején létrehozott egyesülést, nem.

A betiltott kommunista **pártot KMP** néven kísérelték meg újjászervezni.

1925-27-ben a radikális szociáldemokraták, a betiltott kommunistákkal együtt kísérletet tettek egy legális, nem kommunista, hanem radikális szocialista párt létrehozására. Ez a párt **Magyarországi Szocialista Munkáspárt (MSZMP)** néven két évig létezett, amíg vezetőit be nem börtönözték, a pártot be nem tiltották.

1939 végén - a fasizálódó hatalom követelésére – „nemzeti alapra” kellett az MSZDP-nek helyezkednie, mert különben betiltották volna. Ekkor hagyták el a „Magyarországi” jelzőt, amely a párt nemzetközi közösséghez tartozását jelezte, és lett **Szociáldemokrata Párt (SZDP)**

1943-ban a KMP (a Komintern felszámolása utáni helyzetben) nevet változtatott és felvette a **Békepárt** nevet, hogy megkönnyítse az antifasiszta, háború- és németellenes erőkkel való összefogását.

1944 októberében azonban – hibásnak ítélve a névváltoztatást – az illegális mozgalom akkori vezetője, Rajk László javaslatára – felvette a **Magyar Kommunista Párt (MKP)** nevet.

1944/45-ben - a német megszállás után betiltott párt **SZDP** néven szerveződött újjá és működött az 1948 tavaszán, nyarán végbement likvidálásáig.

1944 októberében az elsőnek felszabadult tiszántúli megyékben a kommunista mozgalom a **Kommunisták Magyarországi Pártja (KMP)** néven kezdett újjászerveződni. Csak az 1944 november elején Moszkvából hazatért

kommunista vezetők fogadtatták el a **Magyar Kommunista Párt (MKP)** nevet, és e névvel folytatták a munkát, 1948. június 12-ig.

1948. június 13-14-én az SZDP és az MKP jogutódja jelent meg a **Magyar Dolgozók Pártja** néven és tartotta meg az alakuló kongresszusát, ezzel jelezve egy az új párt létrejöttét, amely valójában az MKP helyébe lépett, s magát kommunista pártként aposztrofálta. 1956. október 31-ig MDP volt.

1956. október 30-31-én a szociáldemokrata párt **Magyar Szociáldemokrata Párt (MSZDP)** néven alakult újjá, jelezve a jogfolytonosság megszakadását az ún. egyesülő SZDP-vel, de a nem teljes azonosságát a korai MSZDP-vel. Az MDP kimondta megszűnését.

1956. november 1-től, az MSZDP megalakulását követően, amikor az egyesülést de facto semmisnek nyilvánították, a kommunisták **Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP)** néven kezdték soraikat újrendezni. Az új név jelezte a szakítást a Rákosi vezette párttal, politikával.

1956. november 4-e után ezen a néven folytatódott a baloldali mozgalom, amikor egyértelművé vált, hogy az MSZDP nem működhet tovább, a mozgalom szervezeti egységét az MSZMP-vel visszaállították.

Az MSZDP – az 1948- ban az emigráns szociáldemokraták által alakított MSZDP-k (Európában a Bán Antal- Szélig Imre, majd Kéthly Anna, illetve az USA-ban Peyer Károly és mások vezetésével) az 1980-as év végéig biztosították a hazai szociáldemokrata mozgalom jogfolytonosságát.

Az 1988-89 utáni szociáldemokrata mozgalom útját és névmódosulásait nehéz nyomon követni, mert több részre szakadt a mozgalom, és megkülönböztetésül egymástól, a múlttól, stb. mind más néven működött és működik ma is.

1980-as évek végétől Magyar Szocialista Párt (MSZP) nevet vette fel a kapitalizmus körülményei közé került szocialista mozgalom. Az új név jelezte részben a szakítást az előző egypártrendszerre jellemző mozgalommal, részben a szocialista eszme folyamatosságát, amit egyébként a szociáldemokrata pártok sem tagadtak, tagadnak meg ma sem.

A felsorolásból érzékelhető, hogy a baloldali pártok névváltoztatásainak nagyon is indokolt objektív, politikai, mozgalmi okai voltak, és az adott korszak objektív és szubjektív változásaihoz kötődtek. **Én nem látom azt, hogy erre a mostani helyzetben ilyen indokok alapján szükség lenne.** Ha egy kormányváltás alapján a szocialista-szociáldemokrata pártoknak mindig nevet kellene változtatniuk, akkor nem lehetne nyomon követni történelmüket. Pedig tudjuk, hogy az Európában és a világban kormányra került SZDP-k hányszor szenvedtek vereséget a jobboldaltól, tehát akkor már nem találnának új nevet maguknak.

Arról sem kell bővebben szólni, hogy egyébként ott is szinte minden esetben a vereségben saját politikai, olykor morális hibáik is valamelyest szerepet játszottak (ugyanúgy, mint a jobboldaliak hibái vereségük esetén) – de

természetesen – nem ezek játszották a szocialisták vereségben a fő okokat. Ezek mindig összetettebbek voltak mind a bal- mind a jobboldal esetében is.

Az MSZP esetében nagyobb szerepet játszott az, hogy amikor szociáldemokrata pártként aposztrofálta magát (ami a nevében megtartott „szocialista” jelző is jelezte, azért nem szociáldemokrata lett, mert ezen a néven már működött nem is egy), akkor nem tudta politikáját egyértelműen definiálni, ezt megjeleníteni. Nem azzal van baj, hogy nem vette fel a szociáldemokrata nevet. A „szocialista” jelzővel a világban több szociáldemokrata párt működik manapság is. Azt azonban nem tudta megmondani, hogy miért tekinti magát szociáldemokratának. Egyik Népszavában megjelent kisebb írásomban utaltam arra, hogy miért tekinthető elsősorban szervezeti szempontból szociáldemokratának az MSZP. Ez pedig az irányítás és a belső demokrácia okán. De arra is utaltam, hogy eltér a szociáldemokratáktól, mert elvileg is, politikailag is összevisszaság uralkodik a pártban. A sok platform, a sok felesleges fecsegés nem volt jellemző - legalábbis nem a magyar szociáldemokrata pártra. Emellett voltak bizonyos elvi, politikai alapok, működési elvek, amelyek **kötelezőek voltak** a vezetők és a tagok számára, és összetartották ezt a pártot. Ez hiányzott és hiányzik az MSZP-ből. Jelenleg is a „szocialista” minősítés tartalmi, politikai, programbeli értelmezése lenne a lényeg.

Azért sem szabadna támogatni a párt nevének megváltoztatását, mert ezzel **alátámasztanánk, igazolnánk** a jobb- és a szélsőjobboldal 1988/ 89 óta - a kvázi „kommunista bűnök” ellen – indított nyílt harcát, az egyre galádabb módszereit (pl. egész pályás lerohanással, személyek besározása stb.), politikai stílusát és a jobboldal politikájának igazát. Miközben a megállás nélkül emlegetett és a múltban olykor elkövetett bűnökhöz ennek a gárdának, a jelenlegi baloldalnak már a világon semmi köze – mint ahogyan a népnek, a tíz millió lakosnak annó sem sok köze volt. A valódi célja nem is más volt, mint a baloldal kiiktatása „örökre” (mint az indulásnál Orbán és csapata és az MDF főnökei is már hangoztatták) a magyar politikai életből a la ellenforradalmi rendszerre jellemző ideológiai, politikai alapon, és a jobb- és a szélsőjobboldal számára a kizárólagos hatalom megszerzése, kiépítése és gyakorlása.

A legnagyobb politikai hiba, öngyilkosság lenne ennek elismerése névváltoztatással, annak deklarációja, hogy **az MSZP nem vállalja a több mint 20 éve folytatott politikáját**, amely egyébként sem különösebben jobb, sem különösebben rosszabb nem volt bármely más ország baloldali, illetve jobboldali pártja politikájánál a hatalom birtokában.

A lényegre térve: névváltoztatásnál **sokkal nehezebb és lényegesebb feladat** kidolgozni azt a reális, a mai viszonyok között valóban „szocialistának”, baloldalinak nevezhető közös cselekvési programot és meghatározni azokat a közös fő elveket, amelyek nemcsak megalapozhatják a baloldal minden alkotó csoportjának egységet, hanem amelyeket többé -kevésbé meg is lehet valósítani, és vele a tömegek számára azt is bizonyítani, hogy valójában nem a jobboldal, hanem a baloldal akarja boldogulásukat.

Be kell látni, hogy húsz év után a Horthy-rendszer köszöntött ránk, Varga Béla az USA-ban működő Magyar Nemzeti Bizottmány hosszú évekig elnöke, és az Antall-kormány kilencvenes évek elején visszatért egyik fő embere, most főntről dörzsölgetheti a tenyerét, miközben Kéthly Anna, Szakasits Árpád és a többiek csóválhatják a fejüket. A baloldal az 1919 augusztusa után kialakult helyzetbe került. Ennek a rendszernek visszaszervezése érdekében a Fideszt - élén a kalandor Orbánnal és társaival - a mögöttük felsorakozó konzervatív, keresztény, nemzeti erők gazdag elvi, politikai stb. munícióval látták el. Orbánnak első dolga lesz annak a politikai struktúrának kiépítése, a magyarországi kapitalizmus politikai felépítmény rendszerét kialakítani, az áttérést befejezni. Ez nem forradalommal ér fel, sőt több annál, hanem – tetszik vagy nem tetszik – ez a magyar múltat és viszonyokat tekintve visszalépés – és elsősorban a hatalomra került tőkés érdekeinek nyílt kiszolgálása, védelme érdekében. És ebben a megsértett polgárság, a katolikus egyház mindent túllihegő, kiszolgáló partner lesz.

Ma a baloldal nehezebb helyzetben van, mint volt 1919 után, a maiakkal nehezebb lesz felvenni a harcot. 1919 augusztusa után az MSZDP számára volt egy világos ellenfél/ellenség (pl. a fasiszták). Most a demagóg konzervatív, keresztény, nemzeti jobboldalt mögé, mellé sorakozik fel a szélsőjobb és a „light” jobb, az LMP, ezeknek a propaganda áradatával lehetetlen lesz megküzdeni.

A fő kérdés: ebben a helyzetben hogyan legyen a baloldal konstruktív és ellenzéki is, hogyan kerülje ki vagy akadályozza a hatalomra került és évtizedekre magát bebetonozni akaró erők uralmát. Ez ma az egész világon az ún. „demokráciákban” nem nagyon megy, folyik a kötélhúzás a jobboldal és a magát hozzájuk képest baloldalnak nevező erők között. Ne ringassuk magunkat abban a hitben, hogy a nemzet boldogulását az Orbán-féle csoport, és a mögötte felsorakozók valamiféle új Magyarország megteremtésében, és nem az ideálisnak, példának tekintő 1944 előtti rendszer visszaállításában látják, hiszen ezen erők sorakoztak fel mögöttük. Az első és legfontosabb feladatuknak a meglévő szocialista, baloldali módon gondolkozók befolyásának felszámolását, gettóba kényszerítését tekintik majd elsődleges feladatuknak

Nem könnyű válaszolni arra, hogy mit lehet és kell ez ellen tenni, hiszen a baloldal lehetőségeit, a működési határait - ahogy a Horthy-rendszerben is - az Orbán-hatalom „jogi” eszközeivel fogja megszabni, ellenfeleit társadalmi gettóba kényszeríteni. A Horthy-rendszerben sem véletlenül és nem a baloldal hibái miatt, úgy magától, esett vissza a szocialista mozgalom befolyása, mint ahogyan a jobboldal ezt oly erőteljesen sulykolja és emlegeti az 1939-es választásokra hivatkozva. Még a mérsékelt polgári jobboldaliak is (lásd Boross Péter legutolsó nyilatkozata a TV Szólásszabadságában) a nyilasok előretörését 1939-ben az SZDP nyakába varrják. Szívesen fecsegnek most is arról, hogy a jelenlegi baloldal veresége a kommunisták bűnei miatt van, amiket az 50-es években és a tsz-esítéssel stb. elkövettek.

De mélységesen hallgatnak az osztrák-magyar monarchia korszakában uralkodó osztályok bűneiről, amelyek többek között Trianonhoz vezettek, úgyszintén az ellenforradalmi korszak velejéig torzult jobb- és szélsőjobboldal

ideológiai, politikai bűneiről, a fehértiszti különítményesek által felkoncolt több ezer áldozatról, a Horthy-rendszer reakciós, konzervatív, keresztény, nemzeti kurzusa által meghirdetett ordas eszmékről, amelyek megfertőzték a magyar közgondolkodást, és végül tragédiába sodorták a nemzetet, amit szemérmetlenül a kollektív felelősség elvén állva a nép nyakába igyekeztek és ma is igyekeznek varni, és nem azokéba, akik évtizedeken keresztül kemény jobboldali diktatúra közepette hangosan hirdették ezeket az eszméket. Igaz, az ún. szocialista korszakban is történtek hibák, sőt a torzult politikai gondolkodás (nota bene a hidegháborús kettészakadás miatt is) okozta bűnök is. Ám a baloldal igyekezett elkerülni később ezeket, és ami fontos, ezekért az ország népétől nem egyszer az illetékesek bocsánatot is kértek. Nem ismerek egyetlen magyar polgári, jobboldali politikust, aki a néptől az első és a második világháborús részvétel miatt kétszer is tönkretett országot, a Trianonért bocsánatot kért volna, és nem a népen verte volna el a port, saját felelősségét mentve.

Szerintem a baloldali, szociáldemokrata program és politika alapvető elvi kérdései: 1. A globális kapitalizmushoz való viszony. 2. a XX. századi magyar történelmi múlthoz való viszony, 3. a magyar baloldali örökséghez való viszony, 4. az ország adott helyzetének indulatoktól mentes, tényekre alapozott felmérése és a nemzeti feladatok kijelölése – a szociális szempontokat is figyelembe véve, és nem az elvont demokrácia védelmére mozgósítva. Ezekben mindenféleképpen közös alapra kellene helyezkedni. Fontos még a jelenlegi nemzetközi helyzetünk felmérése, a korlátok és a lehetőségek ismerete.

A globalizált kapitalizmus évszázadában még inkább minden mindennel összefügg (gondolok a gazdasági és politikai tényezőkre), tehát még a világ politikáját befolyásoló birodalmak sem tehetnek akármit függetlenül a többitől, hát még egy olyan kis ország, mint Magyarország. Ez még akkor is igaz, ha Orbán Viktor a kampánycsend bevezetését megelőző órában óriási dumát vágott le a magyarság dicső múltjáról, amikor a világpolitikában tényezők voltunk, neves tudósokat stb., adtunk a világnak (nota bene: Horthy, a nagy magyar, Teleki Pálnak bevallotta, hogy idegesen olvassa, hogy külföldön a nagy magyar művészek, tudósok mind zsidók, és ez ellen csak úgy küzdhet, ha a „tisztá” magyar fajból kinevelik a nem zsidó tehetségeket!!), utat mutattunk mindenben (lásd 1956-ot). Mindezt ez a galád baloldal nyolc esztendő alatt romba döntött, a magyar nevet befeketítette, sereghajtók lettünk stb. Természetesen előrevetítette a ragyogó jövőt, amikor vezetésével a magyar név ismét ragyogni fog, és az ország régi dicsőségének szintjére emelkedik, mert ő ezt így akarja. Sejtette, hogy már gyerekkorában - mint édesanyja mondotta vala - ő már ilyen volt, mint most, feltehetően uralkodó típus, uralkodásra teremtette őt a Jóisten is. A magyar „szű” ismét büszkén dagadhat majd, mert Orbán megperspektívázta az országot, az egész népet, amely állítólag most őt követi, mind az a bizonyos két és fél, három millió, amely a két pártra, a Fidesz-KDNP-re szavazott. Ezzel a demagógiával nehéz lesz szembemenni, annál is inkább, mert a baloldal lehetőségei a média szférájában, valószínűleg a választási „arányokat” fogja követni és aligha akad majd olyan multimilliárdos, aki az MSZP kedvéért üzemeltetni fog egy rádiót vagy egy TV-t. Az Internet pedig még nem olyan elterjedt valami, mint a mobiltelefon.

A kapitalizmust világszerte – még az USA-ban is - tudományos alapon bírálják. Erről az MSZP sem hallgathat. Az is igaz, hogy a „kapitalizmusok” között is nagyon sok az eltérés, nemcsak a történelmi tradíciók, hanem a jelenlegi politikai törekvések, a szociálpolitikai koncepciók, a nemzetközi kapcsolatok, az eltérő problémák (pl. a szegénység mértéke, a vagyoni különbségek mélysége, a munkanélküliség nagysága, s kormányzat beavatkozásának lehetőségei stb.) szerint is. Nekünk a kapitalizmus „light” formáját kellene támogatni. Nem szabadna megengedni azt, hogy a jobb- és a szélsőjobb demagóg módon a saját ordas eszméinek vitorlájába fogja a tőkés rendszer jogos bírálatával kavart szelet – mint azt Hitler óta olyan előszeretettel alkalmazzák éppen a tőkésék érdekében a nemzeti szocialista erők.

Strassenreiter E.
2010. április 26.